

Stjórn vatnamála – vatnasvæðisnefndir - vatnaáætlun

UMHVERFISSTOFNUN

Með lögum nr. 36/2011 um stjórn vatnamála hófst innleiðing nýs stjórnkerfi vatnamála. Í reglugerðum nr. 535/2011 um flokkun vatnashlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun og 935/2011 um stjórn vatnamála og stoð eiga í lögnum er nánar kveðið á um framkvæmd og stjórnskipulag löggjafarinnar. Innleiðing þessarar vatnastjórnunar gerist í áföngum í 6 ára tímabilum. Fram að árinu 2016 er innleiðingartímabil kerfisins. Á því tímabili á að flokka vatn í vatnshlot, skipta vatnshlotum í gerðir, greina álag, setja umhverfismarkmið, útbúa vöktunaráætlun og gera aðgerðaráætlun. Umhverfisstofnun mun útbúa tillögu að vatnaáætlun fyrir allt landið undir umsjón Vatnaráðs, sem skipað var um mitt ár 2011, þar sem framantalin atriði koma fram. Tillaga að vatnaáætlun verða kynnt opinberlega í eitt ár og er gert ráð fyrir að hún verði samþykkt af umhverfisráðherra í lok árs 2015. Vöktunaráætlun á að koma til framkvæmda eigi síðar en 1. janúar 2015 og aðgerðaráætlun árið 2018, á fyrsta framkvæmdatímabilinu 2016-2021.

Markmiðin sem sett verða í vatnaáætlun skulu nást fyrir lok þess tímabils eða 6 árum eftir að vatnaáætlun hefur verið samþykkt. Til að byrja með verður stuðst að mestu við tiltæk gögn um vatn en á komandi framkvæmdatímabilum skal einnig nota gögn sem safnast við vöktun vatns. Ef vatnsgæði reynast ekki viðunandi skal grípa til aðgerða sem nauðsynlegar eru til að ná góðu ástandi vatns og verður þeim lýst í aðgerðaáætlun. Með sameiginlegu átaki stjórnvalda, sveitarfélaga, hagsmunaaðila og almennings er með vatnastjórnun unnið að bættu ástandi vatns eða tryggt að ástand þess versni ekki. Vettvangur slíks samstarfs verður m.a. í vatnasvæðisnefndum sem starfa eiga innan hvers vatnasvæðis (sjá mynd á næstu síðu). Umhverfisstofnun hefur útbúið drög að tímasettri áfanga- og verkáætlun 2011-2015 þar sem helstu þættir í innleiðingu nýs stjórnkerfis vatnamála eru kynntir og verður hún í kynningu til mars 2012.

Helstu þættir við innleiðingu nýs stjórnkerfis vatnamála árin 2011-2015

2011

Áfanga- og verkáætlun vatnastjórnunar kynnt opinberlega í 6 mánuði frá og með nóv. 2011.

2014-2015

Vatnaáætlun og aðgerðaráætlun lögð fram á síðasta ársfjórðungi 2014 og kynntar opinberlega í eitt ár. Vöktunaráætlun lögð fram um mitt ár 2014.

2012-2013

Vinna í vatnasvæðanefndum. Bráðabirgða-firlit um mikilvæg atriði í vatnaáætlun kynnt opinberlega frá okt. 2012 til apr. 2013.

2015

Vatnaáætlun ásamt aðgerðaráætlun og vöktunaráætlun samþykkt á landsvísu og af umhverfisráðherra fyrir árslok 2015. Vatnaáætlun gildir fyrir 2016-2021.

Útgefið 13. feb. 2012

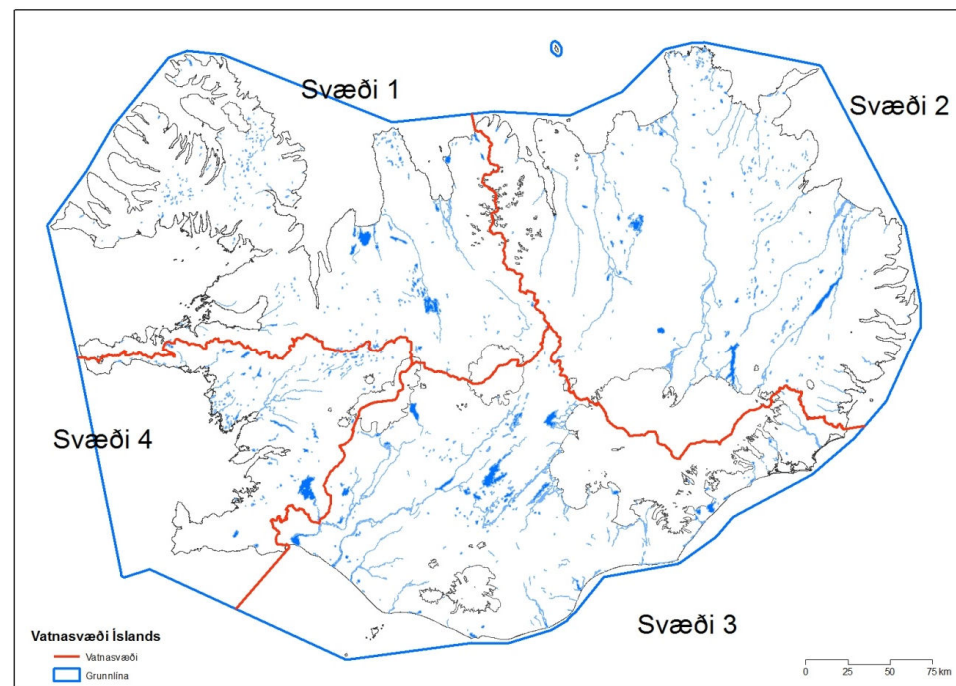
Á hverju vatnasvæði skal starfrækt vatnasvæðisnefnd

Vatnasvæðisnefnd skal skipuð fulltrúum sveitarfélaga, heilbrigðisnefnda, náttúruverndar- eða umhverfisnefnda, ráðgjafanefndar fagstofnana og eftirlitsaðila, ráðgjafanefndar hagsmunaaðila og Umhverfisstofnunar. Fulltrúi Umhverfisstofnunar verður formaður vatnasvæðisnefnda. Í ráðgjafanefnd fagstofnana og eftirlitsaðila er m.a. gert ráð fyrir fulltrúum heilbrigðisnefnda sveitarfélaga og í ráðgjafanefnd hagsmunaaðila er m.a. gert ráð fyrir fulltrúum frjálsra félagasamtaka s.s. á sviði útivistar, stangveiða, ferðaþjónustu, náttúruverndar og umhverfisverndar. Gert er ráð fyrir nánu samstarfi framangreindra aðila í vatnasvæðisnefndunum.

Vatnasvæðisnefndir skulu útbúa bráðabirgðayfirlit um mikilvæg atriði í vatnaáætlun

Vatnasvæðisnefndir eiga að taka saman bráðabirgðayfirlit um mikilvæg atriði í vatnaáætlun sem notuð verða sem grunnur í stöðuskýrslu sem Umhverfisstofnun mun útbúa fyrir mitt ár 2013. Með bráðabirgðayfirlitinu á að nást yfirsýn yfir álag sem hefur óæskileg áhrif á vatn á hverju vatnasvæði. Í vatnasvæðisnefndum verður einnig gerð tillaga að umhverfismarkmiðum vatnastjórnunar á vatnasvæðinu og fundið út hvaða aðgerð er þörf til að ná markmiðunum í samræmi við ákvæði í reglugerð nr. 535/2011. Bráðabirgðayfirlitin verða kynnt opinberlega frá október 2012 til apríl 2013 og mun Umhverfisstofnun sjá um þá kynningu.

Framangreindar upplýsingar verða síðan notaðar í vatnaáætlun sem er lokaafurð innleiðingar vatnastjórnunar. Helstu þættir hennar eru flokkun vatns í vatnshlot, kortlagning álags og áhrifa á vatnshlot, yfirlit yfir vernduð svæði, umhverfismarkmið, flokkun á ástandi, aðgerðaáætlun og vöktunaráætlun.

Setning umhverfismarkmiða

Fyrir hvert vatnasvæði skal setja fram umhverfismarkmið um að draga úr álagi og bæta eða viðhalda ástandi vatns. Samkvæmt lögum um stjórn vatnamála skal markmiðunum náð eigi síðar en 6 árum eftir að fyrsta vatnaáætlun hefur verið staðfest, eða árið 2021.

Vinna í vatnasvæðisnefndum snýst um eftirfarandi þætti vatnastjórnunar:

- Hverjir eru helstu álagsþættir sem gætu haft neikvæð áhrif á vatn á vatnasvæðinu?
- Hver eru umhverfismarkmið vatnastjórnunar á vatnasvæðinu?
- Hvaða aðgerða er þörf til að bæta ástand vatns fram til ársins 2021 og hvernig á að forgangsraða þeim?
- Hvaða vatnshlot er hætt við að ná ekki góðu ástandi fyrir lok árs 2021?

Nánari upplýsingar um stjórn vatnamála eru á vef Umhverfisstofnunar, <http://www.ust.is/> og um aðferðfræði (guidance documents) við stjórn vatnamála eru á vef Evrópusambandsins http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?!/framework_directive/guidance_documents